

Dagbok om okänd slaktprocess

Rapport från ett slakteri innehåller dagboksanteckningar från veterinären **Lina Gustafsson**. Hon var under en period anställd av Livsmedelsverket för att kontrollera att djuren, i det här fallet grisar, som slaktas är friska och att lagarna följs. Författaren äter inte själv kött, men såg det som en viktig uppgift att kontrollera att lagar och förordningar efterlevs så att djuren behandlas så värdigt som det går innan de dör. Lina Gustafsson tog arbetet då hon även anser att grisarna är kloka och nyfikna djur. Här beskriver hon hela processen från det att lastbilarna kommer med grisarna till de blir kött som transporteras till butikerna.

Det är en detaljerad och brutal process man som läsare får följa. Från hur grisarna drivs ur transportbilarna, ofta med slag med plastpaddlar, vilket är förbjudet enligt reglerna. Grisarna drabbas av panik och sätter sig på tvären och skriker, vilket gör chaufförerna irriterade och då slår de extra hårt. Sedan drivs de framåt genom slakthallen mot butanen, en korg som sänks ner i ett schakt där de gasas med koldioxid så att de blir medvetslösa och sedan kan tömmas på sitt blod med ett hugg i bröstet. Därefter påbörjas klyvning av kroppen, huvud kapas med sågklinga och inälvor tas bort och vidare in till styckningen där grisarna blir köttstycken.

Slakteriet avlivar cirka 3 000 grisar varje dag och de grisar man inte hinner slakta samma dag drivs in i boxar för att vänta på sin tur till dagen efter. Veterinärens uppgift är att kontrollera att grisarna är friska, övervaka arbetet och ta prover. När en sjuk gris upptäcks säger veterinären till och grisen avlivas direkt med bultpistol. Arbetsprocessen fungerar som ett löpande band, där varje moment är beräknat och där varje störning försvårar processen. Det är ett slitsamt stressigt arbete, blodigt, illaluktande och med inälvor och kontaminerade organ i en sörja på golvet. Veterinärens kontrollfunktion hamnar inte sällan i etiska konflikter med

slakteriets personal. Lina Gustafssons ambitioner avtrubbas ju längre tiden går. De praktiska förutsättningarna styr arbetet och personalen slår för att driva grisarna framåt i slakthallen, istället för att gångarna breddas så de får plats. Det är en ekonomisk fråga menar chefen. Lina Gustafsson säger upp sig, hon är uppgiven, men fortfarande anser hon att veterinärer behövs för att systemet inte ska försämrast.

Boken ger en noggrann och bra beskrivning av slakteriprocessen, som jag tror är okänd för de flesta. Författaren låter läsaren få en närstudie av det konkreta arbetet som känns långt från dokument som lagstiftning och standardregler. Det handlar om blod, avföring, inälvor, döda kroppar och kroppsdelar, om bultpistoler och om tusentals panikslagna och pressade grisar som drivs mot döden, en process vi helst inte vill veta om.

Lina Gustafsson skriver i sin dagbok om arbetet, men också om sina känslor inför sitt uppdrag, om relationer till arbetskamrater och om etiska dilemman på ett personligt och uppriktigt sätt som imponerar och berör. Trots alla brutala beskrivningar är boken mycket läsvärd, jag mer eller mindre sträckläste den med stor behållning. Vill man verkligen veta hur det går till när grisen blir en kotlett ska man läsa den här boken. En viktig kunskap om hur stordriften gör slakten av djur till en produkt när de fortfarande är levande djur.

Kunskapskanalen sände den 8 mars 2020 den norska dokumentären [Grisarnas hemliga liv](#). Den chockade norrmännen och ledde till en förbättrad lagstiftning när det gäller djurhållning. Finns på SVT-play.

Claudette Skilving

Rapport från ett slakteri – En veterinärs berättelse

Lina Gustafsson

Natur & Kultur

LINA GUSTAFSSON

RAPPORT FRÅN

ETT SLAKTERI



EN VETERINÄRS BERÄTTELSE

